

Almanya, el altından sulh peşinde koşuyor!

Başvekilin nutku

Türk milli viedanın hamurunu daima aynı ayarada tutacak ve Türk bütünlüğünü ilelebed payidar kılacak olan ana teşekkülün sinesinde toplanmak hakikaten Türk münevverinin birinci vazifesidir.

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Sayın Başvekil Refik Saydam'ın Halkevlerinin yıldönümü münasebetiyle irat ettiği dünkü nutku şaparı bir hususiyet ifadesi içinde bulunmaktadır.

Bu nutukta, başvekillerin ve vekillerin mutad ve klasik edası yoktur.

Türkiye, siyaset, ekonomi, kültür, içtimai hünre ve bir millet teşkilatı, bütün vasıflar ve beceriler itibarıyla yepyeni, yirmi yıllık bir kuruluşu nizamı içindedir ve, asla Osmanlı imparatorluğunun bir devamı veya istihalesi değildir. Binaenaleyh, taptaze bir kuruluş, taptaze bir rejimin ve taptaze bir hünre ve varlığını icap ettirdiği devamlı ve enerjik hayatı göstermek; bu temel üzerinde ona layık olan büyük ve ideal Türkiye istikbaline hızla kavuşmak ihtiyacıdır. Halkevleri, işte bu temel davanın ana müesseseleridir. Başvekilin nutku ve Millî Şefin bu nutukta tekrarlanan işaretleri bu temel davanın ana müesseseleri üzerinde Türk münevverinin vazife ve hizmetini bil-hassa tebarüz ettirmek bakımından çok büyük bir kıymet ve hususiyet taşımaktadır.

Türk milli viedanın hamurunu daima aynı ayarada tutacak ve Türk bütünlüğünü ilelebed payidar kılacak olan bu ana ocakların sinesinde toplanmak hakikaten Türk münevverinin birinci vazifesidir. Türk münevveri bu ocaklarda sayın Başvekilin işaret ettiği gibi muasır medeniyeti yaratan zihniyetle bu memleketin tabiatını, bu milletin kültürünü işlemek ve bu suretle Türk varlığında yeni kıymetler belirtmek vaziyetindedir. Yine bunun içindir ki,

Halkevine ve halk odasına maddi ve manevi mümkün olan müzaheret sadece bir samimiyet icabı ve himmet eseri değil, bir memleket ve rejim borcudur.

Atatürk Türkiye'sini kuran ve onu bütün kudret kaynakları ile ortaya çıkaran nesli nöbet nöbet ağıstıracak olan nesilleri Cumhuriyetin ve Cumhuriyet Halk Partisi ve o inani hazırlayacak olan bu buralar bununla birlikte ve bazen da üstünde Halkevleridir. Halkevleri yeni istidatları belirtecek, inkısa vasıtalığı edecek, nesilleri realize edecek ve herşeyin başında idealimizdeki büyük Türkiye'nin memleket capında rejim gencinin yaratılacağını başarak olan teşekküller. Böyle bir teşekkül nazarı olmaksızın kurtarmak ve fiil halinde onu yetiştirici, ulaştırıcı ve tutmak ise elbette ve elbette ki bütün memleket borcu ve vazifesidir. Ve muhterem Refik Saydam'ın dünkü nutku bilhassa işte bu buralarda yerinde bir ikaz ve bütün Türk münevverlerine büyük vatan borcunu belirten bir direktiftir.

ETEM İZZET BENİCE

YENİ TARİHİ TEFRIKAMIZ
Reşit Paşanın Hatıratı
MAKEDONYA ATEŞLERİ İÇİNDE
Yazarlar: Cevdet Reşit YULARKIRAN
İskender Fahrettin SERTELLİ
Yakında SON TELGRAF'ta okuyacaksınız!

Amerika Hariciye Müsteşarı temaslara başladı İngiliz Başvekili gerginliğin azaldığını söylüyor Musolini, İngiliz ve Fransız sefirleriyle uzunca görüştü

Amerika hariciye müsteşarının Avrupaya geliş bir sulh havasının doğmasına sebep oldu

Londra 26 (Hususi) — İtalya, Almanya, Fransa ve İngilterede gayriresmî sulh istişareleri ve tetkikler yapmak üzere dün Avrupaya gelen Amerika Hariciye Nezareti Müsteşarı Sumner Welles hâlâ Romadadır. Bugün görüşmelerine başlamıştır. Welles Musolini ve Hariciye Nazırı Kont Ciano tarafından kabul edilecektir. Welles, Berlinde de büyük ümitlerle beklenmektedir. Almanyanın sulh için tavassutlar beklediği anlaşıyor.

İngiliz Başvekil Çemberlain de Welles'in Avrupaya avak başlığı gün, manidar bir nutuk söylemiştir. Çemberlain demiştir ki:

— Belki de tezahür görünebilir, amma, hissediyorum ki, harpten evvel ve bu harbin çıkmasına mani olunabileceği tahmin edildiği sıralardaki mevcut gerginlik hâlihazırda mevcut değildir. Önümüzde müsait zaman vardır ve ümit ediyorum ki, sulhın davası için enerjimi kullanmak fırsatını bile bulacağım.

MÜHİM MÜLAKATLAR

Londra 26 (Radyo) — Romadan

Amerika Hariciye müsteşarı Welles

bildirildiğine göre Sinyor Musolini dün, İngiltere ve Fransa'nın Roma sefirlerini kabul ve uzun müddet görüşmüştür. Londra ve (Devamı 3 üncü sahifede)

Türk Bulgar dostluğu

Sofya 26 (Hususi) — Bulgar parlamentosunun açılış münasebetiyle, Kral Boris söylediği uzun ve mühim nutkunda Bulgaristanın sulh ve bitirlik yolunda kat'î olarak yürüyeceğini tebarüz ettirdikten sonra, Türkiye'den bahsederek demiştir ki:

— Türkiye ile olan samimi münasebetlerimiz mevcut ebedi dostluk muahedelerinden mühemmdir. Ve diğer komşu devletlerle mütakabil itimat ve gidiğe daha büyük, samimi anlaşma münasebetleri idamesine çalışıyoruz.

Mütekaif ve yetim maaşları

Eski kanuna tâbi olanların maaşı artıyor

Eski tekaüt kanunu hükümlerine göre maaş almakta olan bu kabil kimselerin fevkalâde tahsisatlarının evvelâ, 1 misli artırılması arzu olmuştur. Fakat, bunun için her yıl 5 milyon liralık bir fevkalâde tahsisata lüzum bulunduğu anlaşılmıştır.

Bunun için şimdilik eski mütekaif, eyyam ve eramilin maaşlarının % 25 nisbetinde artırılması takarrür etmiştir.

Malîye Vekâleti bu maksatla 1940 mali yılı masraf bütçesine 1 milyon 250 bin liralık bir tahsisat i'ave etmiştir. Bu hususta bir de kanun hazırlanmıştır.

Eski mütekaif, eyyam ve eramil hâziraneden itibaren maaşlarını bu zamana göre alacaklardır.

Şimdi bir de menba suyu sıkıntısı mı?

Menba suları hakkındaki talimatname ahtâminun martın 1 inci gününe kadar tamamlanma tablik edilmiş olması icap etmektedir.

Halkbaki birçok menba suları sahipleri suların menbalarında icabeden tadilatı yaptırmamışlardır. Bu sebeple cuma gününden itibaren yeni talimatnamenin tatbikinde ısrar olunduğu takdirde şehirde bir içme suyu bühranı başlamasından beklediyece endişe olmaktadır.

Gelen Almanlar acaba ne iş yapacaklar?

Bir müddettenberi Sirkeciye gelen Avrupa ekspresi yolcuları arasında Almanlara sık sık tesadüf olmaktadır. Nitekim hemen her gün olduğu gibi bu sabah da Avrupa ekspresle 3 Alman şehrimize gelmiştir.

Bu Almanlar, «İs adamı», «tüccar» veya «komisyoncu» kisvesi altında Türkiye'ye gelmektedirler.

KISACA

Bir gün evvelden:

Yeni Sabah refikimiz, harp havadislerini bir gün evvelinden okuyucularına vermeyi vadedtiği gündü, dar ayakbağı giymiş insanların müstazir, şaşkın ve ne yapacaklarını bilmez haline düştü galiba?!

Bugün de, yine, hatıftan nidasıdır olmuş gibi, akıl ve hayale gelmedik mühim ve siyasi havadisler (!) den bahsediyor.

Bu meseleyi bizim mahutla konuşuyorduk da, sadece dedi ki: — Bu çocuklara kulak bükmeğe kâfi gelmiyor. Fakat, anıyanasivrisine saz, anıyanaya davul zurna az gelimsiz.

Ona, bu eski darbimeseli ne münasebette batırıldığını sordum. Çünkü, sorsaydım, bana:

Yeni Sabah refikimizden öğrene, diyecekti.

HALKEVLERİNİN YILDÖNÜMÜ

Millî Şef Ankara Halkevi merasiminde

Başvekilin nutku memlekette derin bir alâka uyandırdı

Halkevlerinin kuruluşunun 8 inci yıl dönümü münasebetiyle yapılan merasimin, gazetemizin makineye verileceği zamana kadar kısmını dünkü nüslamıza bildirmiştik.

Ankara Halkevinde yapılan merasime (Devamı 3 üncü sahifede)

Bir adam metresini arabada öldürdü

Cinayete sebep, kadının delikanlıyı evden koğmasıdır

Dün Feneryolunda askı yüzünden kanlı bir cinayet olmuş, sevdiği tarafından dur İzzim bbs koğulan bir reneper; genç kadını 19 yerinden bıçaklayarak öldürmüştür.

Araç Tefvik kızı Fatma isminde genç bir kadın uzun zaman evve İstanbula gelmiş ve muhtelif yerlerde çalışmak suretiyle turada hayatını kazanmaya koyulmuştur. Üç sene evvel bir tesadüf Fatmanın karışına Mehmet oğlu Yakup isminde bir delikanlı çıkmış; Ya-

kupa Fatma bu suretle tam 3 yıl başbaşa bulunmuşlar, fakat son günlerde aralarına kıskançlık girdiğinden kavgaya başlamışlardır. 15 gün kadar evvel Yakubun bir akşam eve sarhoş gelip: — Bugün yine nerelere gittin? Diye kendisine saldırması üzerine genç kadın kavgaya başlamış ve kavganın sonunda da Yakubun karete evden kaçmıştır.

Bu kavgadan sonra arkadaşlarından biri; Fatmanın Hüsnü isminde bir gençle sevgiliğini Yakuba söylemiştir.

Delikanlı sabık sevgilisinin dün (Devamı 3 üncü sahifede)

Son Telgraflar

Kanadalı teyyareciler geldi

Londra 26 (A.A.) — Kanada Kralliyet hava kuvvetlerine ait ilk hava filosu İngilterenin şimali garbisinde bir limana gelmiş ve derhal (Diğer Telgraflar 3 üncü Sayfamızdadır)

ÇERÇEVE

Rapor

Afrodite meselesinde Maarif Vekâleti milli talim ve terbiye heyetinin, bir telgraf metnine benzeyen kısa ve keskin raporu, tasdiğı bilgi, zevk, anlayış ve seziş kıymetleri bakımından, ne güzel bir olgunluk vesikası!

Millî talim ve terbiye heyeti azasının resmi vasıflarıyla, resmi vesifalarının emrettiği kültür şartlarıyla hiç de alakadardır değilim. Fakat onların, şahsi ve hususi manalarla, bir masa etrafında buluşmuş hakikî kültür ve anlayış sahibi bir heyet olduğuna delil, Afrodit içinde mahkemeye gönderdikleri vezir raporudur. Bu raporda Afroditin ne kıratı bir eser olduğu, sehevillikle alâka ve behimillikle alakasızlık derecesi, müstehcenlikle asla münasebeti olmadığı, kültür sahibi insanlar nezdindeki vesika kıymeti, gayet tabii olarak mekteplilere tavsiye edilemeyeceği, fevkalâde bir şekilde izah ediliyor. Rapordaki kolaylık, kıvraklık, bağluluk, derinlik, topluluk ve herşeyden evvel gayet ince bir kıymet hükmü üzerindeki gerçeklik, milli talim ve terbiye heyetinin mü-

kemmel seviyesini aydınlatan yeni bir hüccettir.

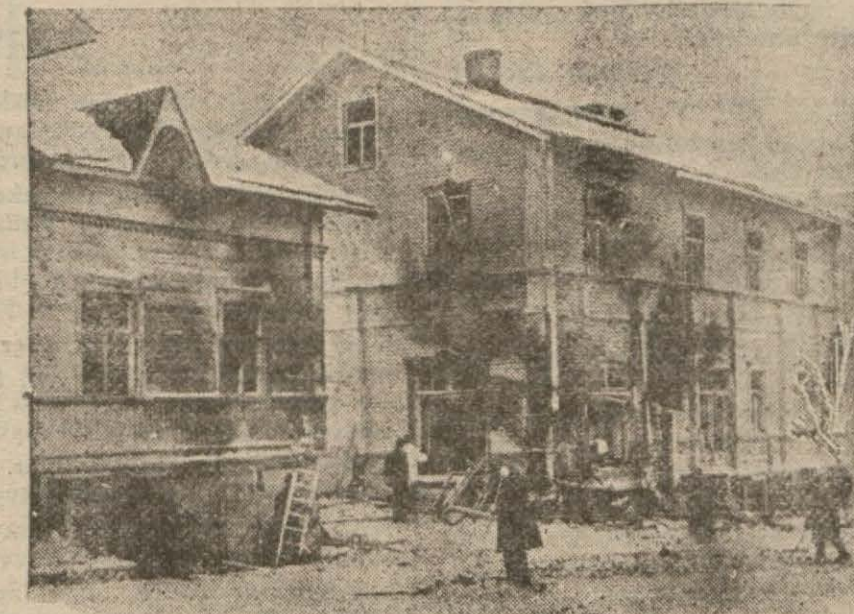
Bazı psikolojya ve pedagogya incelekleri, bize herhangi bir adamı, en basit hareketinden bile keşfetmek imkânını verir. Mesela sokaktan geçen bir zabıtanın, tavır ve hareketinden, giyiniş ve süsleniş tarzından, bütünüyle zevkini, hatta mensup olduğu ordunun bile içyüzünü anıyamaz mıyız?

İşte milli talim ve terbiye heyetinin Afrodit meselesinde kaleme aldığı kıymet hükmü de, en basit, fakat en olgun fikir tavrı içinde, onun dayandığı mükemmel idrak ve ırfan marisini ifade eden bir küçük âlemettir.

Türkiye Cumhuriyeti Maarif Vekâleti milli talim ve terbiye heyetinin bu meselede izhar ettiği fikir tavrından sonra ortaya atılacak her yeni iddîa güçlenmiştir.

Bu mevzuda, ilk mektep talebelerini bile güldürecek bilgi hatalarına karşı, fazla bir ısrare lüzum görmüyorum.

NECİP FAZIL KISAKÜREK

Sovyet bombardımanından harap olan Fin şehirleri

KAFKASYA HİKAYELERİ

Bizim sinirlerimiz çelikten sağlamdır

Londra 25 (A.A.) — Reuter bildiriyor:

Reuter ajansının diplomatik muharririnin öğrendiğine göre, Londra resmi mahfillerinde, Türkiye'de siyasi vaziyette herhangi bir garı tabilik mevcut olduğunu teyid edecek hiçbir malumat devrettiler.

Ankara'dan şimdiye kadar alınan

resmî İngiliz raporlarında, Rus hududunda Türk - Sovyet müsademe-leri vuku bulduğunu hakkındaki Pelgraf haberleri teyid edilme-mektedir. Londrada vazife ve sa-lâhiyet sahibi bir zat bunların sansasyon yaratmak ve korkuluk gibi kullanmak istiyen haberler olduğunu söylemiştir.

(Devamı 3 üncü sahifede)

satılacaktır. İsteklilerin
ve saatte Fındıklıda Komün
satılma komisyonuna gelme